

τεχνολογία. Ενδεχόμενη ουσιαστική μείωση των εν ισχύ μέχρι τώρα οριακών τιμών θα είχε σημαντικές επιπτώσεις. Με βάση τις στατιστικές ατυχημάτων και ζημιών πρέπει να εξετασθεί αν ορισμένη μείωση των οριακών τιμών θεωρείται αναγκαία και δικαιολογημένη.

4.8. Όσον αφορά το στοιχείο β) του Παραρτήματος 2.5 η ΟΚΕ φρονεί ότι ενδεχόμενη αλλαγή του ονόματος των αρμοδίων προσώπων απαιτεί απλή κοινοποίηση δίχως να καθιστά απαραίτητη την αλλαγή της εκθέσεως ασφαλείας για την οποία γίνεται λόγος στο άρθρο 9.

Βρυξέλλες, 2 Ιουνίου 1994.

Η Πρόεδρος της
Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Susanne TIEMANN

Γνωμοδότηση για

- το μέλλον των κοινοτικών πρωτοβουλιών στο πλαίσιο των Διαρθρωτικών Ταμείων,
- την κοινοτική πρωτοβουλία που αφορά τις αστικές περιοχές (Urban), και
- την κοινοτική πρωτοβουλία για τον εκσυγχρονισμό της υφαντουργίας και της βιομηχανίας ένδυσης στην Πορτογαλία

(94/C 295/19)

Σύμφωνα με το άρθρο 198 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, η Επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει στις 15, 16 και 22 Μαρτίου 1994 τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για το μέλλον των κοινοτικών πρωτοβουλιών στο πλαίσιο των Διαρθρωτικών Ταμείων, την κοινοτική πρωτοβουλία που αφορά τις αστικές περιοχές (Urban), και την κοινοτική πρωτοβουλία για τον εκσυγχρονισμό της υφαντουργίας και της βιομηχανίας ένδυσης στην Πορτογαλία.

Στις 20 Δεκεμβρίου 1993, το Προεδρείο της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ανέθεσε στο τμήμα περιφερειακής ανάπτυξης, χωροταξίας και πολεοδομίας την προετοιμασία των σχετικών εργασιών.

Το τμήμα περιφερειακής ανάπτυξης, χωροταξίας και πολεοδομίας υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 24 Μαΐου 1994. Εισηγητής ήταν ο κ. Christie.

Κατά την 316η σύνοδο ολομέλειας (συνεδρίαση της 2ας Ιουνίου 1994), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1. Το Σεπτέμβριο 1993 η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε γνωμοδότηση (έγγρ. CES 771/93) για την Ανακοίνωση της Επιτροπής «Το μέλλον των κοινοτικών πρωτοβουλιών στο πλαίσιο των Διαρθρωτικών Ταμείων» [έγγρ. COM(93) 282 τελικό], στην οποία υποστήριξε σθεναρά τη συνέχιση της έννοιας των «κοινοτικών πρωτοβουλιών». Παράλληλα, η ΟΚΕ υποστήριξε την πρόταση της Επιτροπής να οργανωθεί ορθολογικά το σύστημα των κοινοτικών πρωτοβουλιών τόσο με την εγκατάλειψη ορισμένων πρωτοβουλιών, όσο και με την οργάνωση άλλων πρωτοβουλιών σε ομάδες — με την προσθήκη νέων πρωτοβουλιών όπου αυτό είναι απαραίτητο — γύρω από πέντε γενικά θέματα. Ειδικότερα:

- διασυνοριακή, υπερεθνική και διαπεριφερειακή συνεργασία και δίκτυα,

- αγροτική ανάπτυξη,
- ιδιαίτερα απομακρυσμένες περιφέρειες,
- απασχόληση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού,
- διαχείριση της βιομηχανικής αλλαγής.

1.2. Ως απάντηση σε παρατηρήσεις που της υποβλήθηκαν, η Επιτροπή αποφάσισε να προσθέσει δύο επιπλέον πρωτοβουλίες που να καλύπτουν:

- τις αστικές περιοχές,
- την αλιεία.

1.3. Τέλος, η Επιτροπή θα εισαγάγει μία πρωτοβουλία υπέρ των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) η οποία θα συμπεριληφθεί στην κατηγορία με τίτλο «Βιομηχανική Αλλαγή».

1.4. Παρουσιάζοντας αυτό το σύνολο μέτρων πρωτοβουλίας, η Επιτροπή ακολουθεί μία μέση οδό μεταξύ συνέχειας και αλλαγής. Πολλές από τις πρωτοβουλίες που προτείνονται αποτελούν συνέχεια υπαρχόντων προγραμμάτων. Το Interreg θα συνεχισθεί — και θα συμπεριλάβει την πρωτοβουλία Regem — και θα παραταθεί μέχρι να ολοκληρωθούν τα σχέδια που αρχικά συμφωνήθηκαν. Η πρωτοβουλία Leader θα συνεχισθεί, ενώ η Leader II θα αυξήσει σημαντικά τους πόρους της σε σχέση με την προηγούμενη, ομώνυμή της πρωτοβουλία. Αντίστοιχα, η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να προωθεί κοινοτικές πρωτοβουλίες που αφορούν τα προβλήματα των περιφερειών που έχουν πληγεί από την παρακμή των παραδοσιακών βιομηχανιών — Rechar, Resider, Konver, Retex — οικοδομώντας έτσι πάνω στο έργο βιομηχανικής προσαρμογής που πραγματοποίησαν τα προγράμματα αυτά κατά την πρώτη φάση των κοινοτικών πρωτοβουλιών.

1.5. Η ΟΚΕ εξέφρασε στο παρελθόν την υποστήριξη της στα προγράμματα αυτά και την επαναλαμβάνει και τώρα.

1.6. Επιπλέον, οι κοινοτικές πρωτοβουλίες θα συνεχίσουν να ασχολούνται με το φάσμα των σύνθετων θεμάτων της αγοράς εργασίας και της βιομηχανικής προσαρμογής που αντιμετωπίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση. Μεμονωμένες πρωτοβουλίες που εντάσσονται στον τομέα «απασχόληση» θα εξακολουθήσουν να προωθούν τα συμφέροντα των μειονεκτούντων ομάδων στις αγορές εργασίας, αντιμετωπίζοντας, μεταξύ άλλων, το θέμα της ανεργίας των νέων και των μακροχρόνια ανέργων. Επίσης, μία νέα πρωτοβουλία — Adapt — θα προωθήσει την προσαρμογή του εργατικού δυναμικού στη βιομηχανική αλλαγή και θα συνδυασθεί με το νέο στόχο 4 των Διαρθρωτικών Ταμείων.

1.7. Η ΟΚΕ επικροτεί τις προσπάθειες που καταβάλλει η Επιτροπή να επινοεί καινοτόμες πρωτοβουλίες που να θίγουν σύνθετα και βαθιά ριζωμένα προβλήματα της αγοράς εργασίας και της ευελιξίας του βιομηχανικού τομέα. Πολιτικές τέτοιου είδους θα συμβάλουν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας στο σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε μία περίοδο που το επίπεδο της ανεργίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι επίσημως 11,6%, αντιπροσωπεύοντας ένα πλεόνασμα 19 εκατομμυρίων πολιτών, είναι απόλυτα ενδεδειγμένο να τεθούν σε εφαρμογή νέες κοινοτικές πρωτοβουλίες, οι οποίες να έχουν ως πρωταρχικό στόχο τους τη διατήρηση ή δημιουργία θέσεων εργασίας. Όπως η ΟΚΕ σημείωσε ήδη στο παρελθόν, η δύναμη των κοινοτικών πρωτοβουλιών έγκειται στην ικανότητά τους να ανταποκρίνονται με ταχύτητα στα αναφερόμενα προβλήματα και να θεσπίζουν μηχανισμούς ορθότερης πρακτικής κατά τον σχεδιασμό της κατάλληλης αντίδρασης της δημόσιας πολιτικής. Το να εξακολουθούν οι πρωτοβουλίες αυτές να αντικατοπτρίζουν μία προσέγγιση «εκ των κάτω προς τα άνω», εξασφαλίζοντας τη συμμετοχή όλων των σχετικών παραγόντων — ιδιαίτερα των οικονομικών και κοινωνικών εταίρων — παραμένει θέμα ζωτικής σημασίας.

1.8. Ωστόσο, η ΟΚΕ θέλει να τονίσει ότι η εφαρμογή των κοινοτικών πρωτοβουλιών, από μόνη της, μόνο σε περιορισμένο βαθμό μπορεί να συμβάλει στην καταπολέμηση της ανεργίας στην ΕΕ. Η χαρακτηριστική δυνατότητα των κοινοτικών πρωτοβουλιών είναι ότι εγκαινιάζουν καινοτόμες και διερευνητικές πολιτικές, των οποίων το αποτέλεσμα μπορεί να εφαρμοσθεί σε όλη την επικράτεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έχει σημασία, συνεπώς, οι κοινοτικές πρωτοβουλίες που έχουν αποδειχθεί επιτυχείς να υιοθετηθούν και να ενσωματωθούν σε ένα συστηματικό πλαίσιο μέτρων που επεκτείνεται και εκτός του προγράμματος κοινοτικών πρωτοβουλιών. Η τελική ευθύνη για την παροχή επαρκούς χρηματοδότησης για ενίσχυση των επιτυχημένων προγραμμάτων εναπόκειται σε κάθε κράτος μέλος μεμονωμένα. Η ΟΚΕ καλεί τους αρμόδιους παράγοντες στα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων των τοπικών οικονομικών και κοινωνικών εταίρων να συνεχίσουν να παρακολουθούν τις κοινοτικές πρωτοβουλίες, από κοινού με την Επιτροπή, και να επεκτείνουν όσα προγράμματα βοηθούν στη μείωση της ανεργίας.

1.9. Οι κοινοτικές πρωτοβουλίες αποτελούν ένα μόνο από τα ευρωπαϊκά προγράμματα που αποβλέπουν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και την προώθηση των ευκαιριών για ανάπτυξη και απασχόληση. Στη διάρκεια του 1993, ως επακόλουθο της Πρωτοβουλίας Ευρωπαϊκής Ανάπτυξης που εγκαινιάστηκε κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου 1992, επινοήθηκε ένα ολόκληρο φάσμα μέσων πολιτικής για να αυξηθεί η απασχόληση, η ανάπτυξη και η ανταγωνιστικότητα στην ΕΕ. Η Λευκή Βίβλος που παρουσιάστηκε το Δεκέμβριο 1993 οδηγεί τη διαδικασία αυτή πολύ μακρύτερα. Η επιτυχία των πολυάριθμων μέτρων που αποσκοπούν σήμερα στη βελτίωση της απασχόλησης και της ανταγωνιστικότητας — στα οποία συμπεριλαμβάνονται ορισμένες κοινοτικές πρωτοβουλίες — θα εξαρτηθεί εν μέρει από το κατά πόσον τα μέτρα αυτά είναι συντονισμένα. Η ΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να σκεφθεί από κοινού με τα κράτη μέλη ποια μέτρα είναι απαραίτητα για να εξασφαλισθεί η επίτευξη του απαιτούμενου βαθμού συντονισμού.

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1. Η οικονομική πρόβλεψη για τις κοινοτικές πρωτοβουλίες ανέρχεται σε 13,45 δισεκατομμύρια Ecu για την περίοδο 1994-99. Οι δημοσιονομικές προοπτικές δείχνουν ότι το 62% της συνολικής χρηματοδότησης θα διατεθεί σε περιφέρειες του στόχου 1. Η απόφαση να προστεθούν δύο επιπλέον θέματα (Αστική Πολιτική και Αλιεία) στα πέντε που έχουν ήδη προταθεί, καθώς και η προσθήκη κοινοτικών πρωτοβουλιών ώστε να καλυφθούν οι ΜΜΕ και η κλωστοϋφαντουργική βιομηχανία της Πορτογαλίας, σημαίνουν ότι το αδιάθετο απόθεμα είναι σήμερα 1,6 δισεκατομμύρια Ecu, λίγο πιο κάτω από το 12% του συνόλου. Η ΟΚΕ θεωρεί το απόθεμα αυτό ανεπαρκές για την κάλυψη απρόβλεπτων αναγκών και, πράγματι, είναι πολύ χαμηλότερο από το 25% που είχε προταθεί αρχικά ως απόθεμα για έκτακτες ανάγκες. Η πείρα έχει δείξει ότι οι σύγχρονες οικονομίες χαρακτηρίζονται από απρόβλεπτες κρίσεις σε ορισμένους τομείς-κλειδιά και, βάσει της οικονομικής προοπτικής που παρουσιάζεται εδώ, η Επιτροπή έχει ελάχιστη ικανότητα να αντιμετωπίσει τέτοια ενδεχόμενα.

2.1.1. Αν και η ΟΚΕ θεωρεί το προτεινόμενο απόθεμα ανεπαρκές, έχει σημασία να μην διατεθεί προς το παρόν για συγκεκριμένα προγράμματα, αλλά να παραμείνει στη διάθεση της Επιτροπής, ώστε να μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αντιμετώπιση απρόβλεπτων γεγονότων.

2.2. Παρά την υποστήριξη της ΟΚΕ για τις προτεινόμενες νέες κοινοτικές πρωτοβουλίες, η ΟΚΕ ανησυχεί μήπως η εισαγωγή νέων προγραμμάτων που αφορούν νέες περιφέρειες και η επέκταση ορισμένων από τα ήδη υπάρχοντα, μειώσει τις ήδη ισχνές πιστώσεις για τις πρωτοβουλίες, με αποτέλεσμα να μη συγκεντρώνονται πλέον οι απαραίτητοι χρηματοδοτικοί πόροι για την επιτυχία των διαφόρων μέτρων. Συνεπώς θίγεται και πάλι το θέμα της επάρκειας των χρηματοδοτήσεων που κατανέμονται συνολικά στα κοινοτικά προγράμματα πρωτοβουλίας.

2.3. Η ΟΚΕ λυπάται επειδή η Επιτροπή δεν έχει καταφέρει μέχρι σήμερα να παράσχει τα αποτελέσματα της πρακτικής αξιολόγησης και αποτίμησης της πρώτης φάσης των κοινοτικών πρωτοβουλιών. Επειδή πολλές πρωτοβουλίες είναι εκ φύσεως διερευνητικές και καινοτόμες, έχει μεγάλη σημασία να υπάρχουν αξιολογήσεις όταν χρειάζονται. Η ΟΚΕ πιστεύει ότι στην επόμενη φάση των κοινοτικών πρωτοβουλιών η Επιτροπή πρέπει να παρέχει τακτικές αξιολογήσεις του αντίκτυπου των πρωτοβουλιών. Προς τούτο, η ΟΚΕ συνιστά να καθιερωθούν συγκεκριμένοι στόχοι για κάθε κοινοτική πρωτοβουλία, όταν είναι δυνατό, και οι στόχοι αυτοί να χρησιμοποιούνται σαν κριτήρια — μεταξύ άλλων — για τη μέτρηση της επίδρασης της κοινοτικής πρωτοβουλίας διαχρονικά.

Αν σύμφωνα με μια αξιολόγηση μια κοινοτική πρωτοβουλία δεν επιτυγχάνει τους επιδιωκόμενους στόχους, τότε, ή θα πρέπει να τροποποιηθεί καταλλήλως, ή, αν αυτό δεν είναι δυνατό, να διακοπεί.

2.4. Η Επιτροπή κατέβαλε κάποια προσπάθεια να οργανώσει ορθολογικά το πρόγραμμα των κοινοτικών πρωτοβουλιών, συνδυάζοντας τα επιμέρους προγράμματα κάτω από ευρύτερες επικεφαλίδες. Παρότι οι προτάσεις θα καταλήξουν σε αύξηση, και όχι σε μείωση, του αριθμού των κοινοτικών πρωτοβουλιών στην επόμενη φάση, στην τωρινή φάση θα επικεντρωθούν σε συγκεκριμένους στόχους. Αυτό όχι μόνο θα βελτιώσει την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων, αλλά και θα διευκολύνει τη διαδικασία της παρακολούθησης και της αξιολόγησης.

2.4.1. Η ΟΚΕ ανησυχεί μήπως οι προτάσεις της Επιτροπής, με την επέκταση της γεωγραφικής επιλεξιμότητας ορισμένων πρωτοβουλιών, πέραν των περιοχών που είναι συνήθως επιλέξιμες για συνδρομή από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, θέτουν σε κίνδυνο τη μόνη συμβολή που μπορούν να προσφέρουν οι κοινοτικές πρωτοβουλίες στην προώθηση της συνοχής.

2.5. Η ΟΚΕ έχει τονίσει τη σημασία της συμμετοχής των οικονομικών και κοινωνικών εταίρων στην εφαρμογή των κοινοτικών πρωτοβουλιών, σύμφωνα με τις διατάξεις που ορίζονται στους κανονισμούς για τις διαρθρωτικές πολιτικές. Παρόλα αυτά, οι οικονομικοί και κοινωνικοί εταίροι, σε γενικές γραμμές, εξακολουθούν να μη μετέχουν στη διεργασία. Η ΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να παρουσιάσει συγκεκριμένες προτάσεις, που θα διασφαλίζουν τη συμμετοχή των οικονομικών και των κοινωνικών εταίρων — για παράδειγμα, παρέχοντας τεχνική βοήθεια στους κοινωνικούς εταίρους. Το κόστος της μη συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων κατά πάσα πιθανότητα θα αυξηθεί όσο αυξάνεται η επικέντρωση των κοινοτικών πρωτοβουλιών σε θέματα ανεργίας και ανταγωνιστικότητας.

2.6. Η ΟΚΕ ανησυχεί διότι μετά την περάτωση των διαβουλεύσεων για τις παρούσες προτάσεις αναφορικά με τις κοινοτικές πρωτοβουλίες, δεν θα υπάρχει αρκετός χρόνος για την προετοιμασία και την έγκριση των προτάσεων έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η λήψη των πρώτων αποφάσεων εντός του 1994.

2.7. Η ΟΚΕ εκφράζει ακόμη, την επιθυμία να τροποποιηθούν οι διαδικασίες για τις κοινοτικές πρωτοβουλίες στο πλαίσιο των διαρθρωτικών ταμείων, προκειμένου να γίνουν απλούστερες και αποτελεσματικότερες.

3. Ειδικές παρατηρήσεις

3.1. Το Interreg II συνδυάζει το Interreg I με το πρόγραμμα Regen. Σύμφωνα με τους αναθεωρημένους κανονισμούς, όλα τα εσωτερικά και εξωτερικά χερσαία σύνορα είναι επιλέξιμα για συνδρομή. Η ΟΚΕ επαναλαμβάνει ότι, καθώς ο πρωταρχικός στόχος των κοινοτικών πρωτοβουλιών είναι η ενδυνάμωση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής, οι συνδρομές στο πλαίσιο του Interreg II πρέπει να επικεντρωθούν κατά πρώτο λόγο στις περιοχές που είναι κανονικά επιλέξιμες για συνδρομή από τα διαρθρωτικά ταμεία. Με τις νέες προτάσεις, υπάρχει κίνδυνος οι πόροι να κατανεμηθούν υπερβολικά ισχνά και να μην επιφέρουν τον επιθυμητό αντίκτυπο στις επιλέξιμες περιοχές.

3.1.1. Η ΟΚΕ εκφράζει την απογοήτευση της που η Επιτροπή δεν υιοθέτησε τη σύστασή της ότι δηλαδή πρέπει να συμπεριληφθεί στο πρόγραμμα Interreg ενδοπεριφερειακή και διακρατική συνεργασία εκτός των παραμεθορίων περιοχών. Η διακρατική συνεργασία συνεπάγεται σημαντικά πλεονεκτήματα ιδιαίτερα όταν αφορά περιφέρειες με παρεμφερείς παραγωγικές διαρθρώσεις: το αυτό ισχύει και για τη συνεργασία με περιφέρειες τρίτων κρατών (συμπεριλαμβανομένων των κρατών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και των χωρών της Μεσογείου). Η ΟΚΕ θεωρεί ότι οι παρόντες κανονισμοί δεν προσφέρουν επαρκείς δυνατότητες για διακρατική συνεργασία στην απαιτούμενη κλίμακα ή μεταξύ των περιφερειών που αναμένεται να επωφεληθούν περισσότερο από μια τέτοια συνεργασία. Η ΟΚΕ συνιστά να ενταχθούν στο πλαίσιο του Interreg οι δράσεις που είναι συναφείς με τη διακρατική συνεργασία.

3.1.2. Η ΟΚΕ επικροτεί την επέκταση των μέτρων που είναι επιλέξιμα για συνδρομή στο πλαίσιο του προγράμματος Interreg II: εκπαίδευση, υγεία, τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες, γλωσσική κατάρτιση, χωροταξία στις παραμεθόριες περιοχές και μέτρα συμπληρωματικά των διευρωπαϊκών δικτύων, έτσι ώστε οι παραμεθόριες περιφέρειες να μπορέσουν να επωφεληθούν πληρέστερα από αυτά τα δίκτυα. Σε κάθε περίπτωση θα αυξηθούν οι δυνατότητες για αειφόρο οικονομική ανάπτυξη, ιδίως αν εξασφαλισθεί η συνεργασία όλων των τοπικών και περιφερειακών φορέων (δημόσιος τομέας, ιδιωτικός τομέας και κοινωνικοί εταίροι) στην εκπόνηση, στην εφαρμογή πολιτικών και στην αξιολόγηση της συνέχειας που δόθηκε μέσα σε ένα πλαίσιο εταιρικής σχέσεως.

3.1.3. Η ΟΚΕ λυπάται που η Επιτροπή ενίσχυσε τον εξαιρετικό χαρακτήρα των εσωτερικών θαλασσιών παραμεθόριων περιοχών που είναι επιλέξιμες για συνδρομή στο πλαίσιο του Interreg, παρότι επικροτεί την απόφαση να συμπεριληφθούν ως επιλέξιμες δύο νέες εσωτερικές θαλάσσιες παραμεθόριες περιοχές. Πιστεύει, εντούτοις, πως όταν μία εσωτερική θαλάσσια παραμεθόρια περιοχή επιλέγεται ειδικώς για στήριξη στο πλαίσιο του Interreg, πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα ώστε να διασφαλισθεί ότι η στήριξη αυτή δεν υπονομεύει τη σχετική ανταγωνιστική θέση γειτονικών περιοχών της Ένωσης, που είναι επιλέξιμες για συνδρομή από τα διαρθρωτικά ταμεία ως εμπόλιπτες στο στόχο 1, αλλά αποκλείονται από το πρόγραμμα Interreg. Ακόμη, στις περιπτώσεις όπου εσωτερικές θαλάσσιες παραμεθόριες περιοχές κρίνονται επιλέξιμες για στήριξη από το Interreg, η ΟΚΕ συνιστά να εξασφαλίξει η Επιτροπή — στο μέτρο του εφικτού — την ομοιόμορφη κατανομή των οφελών του Interreg σε όλη την εν λόγω περιοχή.

3.1.4. Η ΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για την πρόταση της Επιτροπής να καλυφθούν, από το Interreg II, δύο πρόσθετες εξωτερικές θαλάσσιες παραμεθόριες περιοχές. Πάντως, δεν δίνεται καμία εξήγηση σχετικά με τα κριτήρια που θα χρησιμοποιηθούν όσον αφορά τη λήψη απόφασης για την επιλεξιμότητα σε αυτές τις περιπτώσεις. Η Επιτροπή πρέπει να εξηγήσει γιατί δεν ελεγγύσαν άλλες παραμεθόριες περιοχές όπως π.χ. η Σικελία και η Τυνησία.

3.1.5. Η ΟΚΕ φρονει ότι, για να προσδοθεί μεγαλύτερη ευελιξία στις παρεμβάσεις του προγράμματος Interreg, θα πρέπει να εξετασθεί μήπως θα ήταν σκοπιμότερο να καθορισθούν οι διαστάσεις τους βάσει του NUTS II. Εν πάση περιπτώσει, η ΟΚΕ υποστηρίζει τη διατήρηση ενός βαθμού ευελιξίας στο πρόγραμμα Interreg II, ώστε να επιτραπεί η παροχή συνδρομής και σε μη παραμεθόριες περιοχές, όπου αυτό είναι απαραίτητο για να εξασφαλισθεί η ωφέλεια των παραμεθόριων περιοχών από το πρόγραμμα.

3.1.6. Η ΟΚΕ σημειώνει ότι στο πλαίσιο του Interreg II προβλέπεται η αποπεράτωση των ενεργειακών δικτύων που ξεκίνησαν με το πρόγραμμα Regen, αλλά δεν προβλέπεται ξεκίνημα νέων έργων αυτού του τύπου. Η ΟΚΕ δεν βρήκε καμία πληροφορία που να δικαιολογεί την πρόταση να τερατισθεί το πρόγραμμα Regen.

3.2. Το πρόγραμμα Leader I αντικαθίσταται από το Leader II, για το οποίο έχουν διατεθεί περίπου 1,4 δισεκατομμύρια Ecu, από τα οποία 900 εκατομμύρια Ecu θα διατεθούν σε περιφέρειες του στόχου 1. Η ΟΚΕ επικροτεί τη συνέχιση αυτού του προγράμματος. Οι αγροτικές περιοχές της ΕΕ θα αντιμετωπίσουν μείζονες προκλήσεις στο μέλλον και η ευημερία τους θα εξαρτηθεί σε μεγάλο μέρος από την ικανότητά τους να διαφοροποιηθούν προς μη παραδοσιακές δραστηριότητες.

Τα μεγάλα πλεονεκτήματα του προγράμματος Leader ήταν η ελαστικότητά του και η έμφαση που έδινε στην εκ των κάτω προς τα άνω προσέγγιση. Είναι ζωτικής σημασίας να ισχυροποιηθούν τα πλεονεκτήματα αυτά και στο Leader II. Προκειμένου να ενθαρρυνθεί η συμμετοχή τοπικών κοινοτικών ομάδων η ΟΚΕ θεωρεί σκόπιμο να υπάσχει μεγαλύτερη ελαστικότητα σε ό,τι αφορά τις διοικητικές εισφορές στις οποίες θα πρέπει να προβούν αυτές οι ομάδες.

3.2.1. Η ΟΚΕ επιδοκιμάζει πλήρως τη θέση της Επιτροπής ότι πρέπει να μεταφερθούν περισσότερες ευθύνες για τις στρατηγικές οικονομικής ανάπτυξης των αγροτικών περιοχών στους τοπικούς φορείς, καθότι μόνο οι τοπικοί φορείς διαθέτουν την απαραίτητη πληροφόρηση σχετικά με τις τοπικές συνθήκες. Επικροτεί, συνεπώς, τις προτεινόμενες τροποποιημένες διαδικασίες εφαρμογής, οι οποίες, σε συστοιχία με την αρχή της επικουρικότητας, αποδίδουν σπουδαιότερο ρόλο κατά την κατάσταση και την εφαρμογή των προγραμμάτων στους τοπικούς συμμετέχοντες, στο πλαίσιο μιας αποκεντρωμένης εταιρικής σχέσης που θα περιλαμβάνει όλους τους σχετικούς τοπικούς φορείς.

3.2.2. Σε γενικές γραμμές, είναι ορθά τα κριτήρια που αφορούν την επιλεξιμότητα για συνδρομή στο πλαίσιο του Leader II — συγκεκριμένα, η απόκτηση των απαραίτητων ικανοτήτων για την χάραξη στρατηγικής για ολοκληρωμένη τοπική οικονομική ανάπτυξη, η αυξημένη έμφαση σε ευρέως καινοτόμα μέτρα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως υποδείγματα και τα οποία μπορεί να είναι κατάλληλα για άλλες περιφέρειες, σε μέτρα διακρατικής συνεργασίας και μέτρα που προωθούν τη δικτύωση μεταξύ των αγροτικών περιοχών της ΕΕ.

3.3. Το πρόγραμμα Regis, που αποσκοπεί στη στήριξη της οικονομικής ανάπτυξης στις ιδιαίτερα απομακρυσμένες περιφέρειες της Κοινότητας — τα γαλλικά υπερπόντια διαμερίσματα, τις Καναρίους Νήσους, τις Αζόρες και τη Μαδέρα — θα συνεχισθεί ως Regis II, με χρηματοδότηση 600 εκατομμυρίων Ecu. Η ΟΚΕ επικροτεί τη συνέχιση αυτής της πρωτοβουλίας. Σημειώνει ότι το πεδίο εφαρμογής του Regis II έχει διευρυνθεί, έτσι ώστε να μπορούν να συνεχισθούν τα μέτρα Poseidom, Poseican και Poseima, τα οποία είναι επιλέξιμα για στήριξη

από τα διαρθρωτικά ταμεία, και να μπορούν να χρηματοδοτούνται στο εξής από το πρόγραμμα Regis μέτρα που χρηματοδοτούνται από άλλες πρωτοβουλίες, όπως οι Stride, Telematique, Prisma κλπ., και ότι η διεύρυνση αυτή αναμένεται να βελτιώσει τη διαχείριση αυτών των προγραμμάτων.

3.3.1. Η ΟΚΕ, μολοντί δεν αμφισβητεί τη νομιμότητα του προγράμματος Regis και τις ειδικές ανάγκες των σημερινών επιλέξιμων περιοχών, εντούτοις λυπάται που δεν επανεξετάσθηκε ο ορισμός της εξόχως απόκεντρης περιφέρειας, έτσι ώστε να καταστούν επιλέξιμες για στήριξη οι άκρως περιφερειακές περιοχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης εντός της ηπειρωτικής Ευρώπης. Οι περιφερειακές περιοχές έχουν σημαντική οικονομική, εκτός από γεωγραφική, διάσταση και πολλές από τις πιο απομακρυσμένες περιοχές της ηπειρωτικής Ευρώπης βρίσκονται σε εξίσου μειονεκτική οικονομική θέση με τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες που εμπίπτουν σήμερα στο πρόγραμμα Regis.

3.4. Οι κοινοτικές πρωτοβουλίες που αφορούν την απασχόληση και την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού χωρίζονται σε τρία σκέλη, τα δύο από τα οποία είναι αναθεώρηση υπαρχουσών πρωτοβουλιών και το τρίτο είναι ένα νέο πρόγραμμα. Η ΟΚΕ υποστηρίζει ανέκαθεν την ανάπτυξη ολοκληρωμένης και πιο επικεντρωμένης προσέγγισης για την αντιμετώπιση ιδιαίτερων προβλημάτων της αγοράς εργασίας — ενθάρρυνση της ευελιξίας, απασχόληση των μειονεκτούντων ατόμων, επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο — και, συνεπώς, επικροτεί τις προτάσεις της Επιτροπής. Η πρόταση να θεσπισθεί πρωτοβουλία που να αποσκοπεί ειδικά στην απασχόληση της νεολαίας — Youthstart — είναι ιδιαίτερα ευπρόσδεκτη.

3.4.1. Η ΟΚΕ επικροτεί την πρόταση να επεκταθούν τα προγράμματα NOW και Horizon. Τα προβλήματα των κοινωνικά αποκλεισμένων και των κοινωνικά μειονεκτούντων ομάδων παραμένουν οξεία. Οι κοινοτικές πρωτοβουλίες αποτελούν ιδιαίτερα κατάλληλο μέσο για την αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων, εφόσον λαμβάνονται υπόψη στη διαδικασία μέτρα κοινωνικής ενσωμάτωσης και αποκατάστασης. Η ΟΚΕ θέλει να τονίσει ότι η επέκταση των προγραμμάτων NOW και Horizon δεν πρέπει με κανένα τρόπο να θέσει σε κίνδυνο την πρόσβαση των εν λόγω ομάδων σε άλλες συνδρομές που απολαμβάνουν βάσει των ευρύτερων διατάξεων για το Κοινωνικό Ταμείο. Η ΟΚΕ αναμένει ότι οι διάφορες φιλανθρωπικές οργανώσεις και ιδρύματα θα συμπεριληφθούν στην ανάπτυξη και εφαρμογή των ανωτέρω προγραμμάτων.

3.4.2. Η Επιτροπή δίνει έμφαση σε τέσσερα στοιχεία τα οποία χαρακτηρίζουν την απασχόληση και την ανάπτυξη της πρωτοβουλίας για το ανθρώπινο δυναμικό — υπερεθνικότητα, καινοτομία, προσέγγιση εκ των άνω προς τα άνω και δράσεις που θα ενισχύσουν τις πολιτικές και τα προγράμματα της Ένωσης. Η ΟΚΕ συμφωνεί με την έμφαση που δίνει η Επιτροπή. Ειδικότερα, η κοινοτική πρωτοβουλία πρέπει να διακρίνεται από τα εθνικά μέτρα που λαμβάνονται για τη δημιουργία θέσεων εργασίας από τα δώδεκα κράτη μέλη, και πρέπει,

κατά το δυνατόν, να συνεχίσει να διερευνά νέες λύσεις και προσεγγίσεις προς το γενικό συμφέρον της Ένωσης. Αξίζει να τονισθεί ακόμη μια φορά ότι τα οφέλη από τις κοινοτικές πρωτοβουλίες μπορούν να αποκομισθούν στο ακέραιο, μόνο αν οι αρμόδιες εθνικές αρχές είναι πρόθυμες να επεκτείνουν και να χρηματοδοτούν τις επιτυχημένες πρωτοβουλίες.

3.4.3. Επειδή πρόκειται για ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα, πρέπει να καταβληθεί τεράστια προσπάθεια για να διασφαλισθεί ο συντονισμός μεταξύ των σχετικών τμημάτων εντός της Επιτροπής και μεταξύ της Επιτροπής και των δώδεκα κρατών μελών. Συνεπώς, η πρόταση ότι η δράση πρέπει να επιβλέπεται από μόνο μια επιτροπή παρακολούθησης σε κάθε κράτος μέλος, είναι ευπρόσδεκτη. Εκτός αυτού, η Επιτροπή πρέπει να δώσει λεπτομερείς πληροφορίες για τους μηχανισμούς μέσω των οποίων μπορεί να διευκολυνθεί η επιδιωκόμενη σταυροειδής γονιμοποίηση των ιδεών και η μεταφορά των εμπειρικών γνώσεων.

3.5. Ένα κύριο χαρακτηριστικό των προτάσεων της Επιτροπής είναι η εισαγωγή μιας ολοκληρωμένης δέσμης μέτρων αναφορικά με τις βιομηχανικές αλλαγές. Η ΟΚΕ υποστηρίζει τη χορήγηση προτεραιότητας στο γενικό αυτό στόχο.

3.5.1. Η εισαγωγή της πρωτοβουλίας Adapt, που έχει αντικείμενο τη συνδρομή των εργαζομένων και των επιχειρήσεων για να προσαρμοστούν στις μεταβαλλόμενες συνθήκες που διέπουν την ανταγωνιστικότητα, είναι ιδιαίτερα σημαντική σήμερα, όπως αναγνωρίζεται και στον τροποποιημένο Στόχο αριθ. 4 των διαρθρωτικών ταμείων. Επιπλέον, οι κοινοτικές πρωτοβουλίες αποτελούν το κατάλληλο μέσο για την ανάπτυξη νέων ιδεών. Η ΟΚΕ επιθυμεί να τονίσει ότι στην πρωτοβουλία αυτή η πλήρης συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων είναι απολύτως επιβεβλημένη για την επιτυχία του εγχειρήματος. Η προσαρμογή στις βιομηχανικές μεταβολές με σκοπό την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων απαιτεί την ενεργό συμμετοχή αμφότερων των πλευρών, της βιομηχανίας καθώς και των ειδικευμένων εξωτερικών υπηρεσιών. Συνεπώς, πρέπει να προσδιορισθούν οι λεπτομέρειες που θα διευκολύνουν τη μέγιστη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων για την κατάρτιση και υλοποίηση των μεμονωμένων προγραμμάτων που υπάρχουν στην πρωτοβουλία Adapt, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας.

3.5.2. Η επέκταση των πρωτοβουλιών Rechar, Resider, Retex και Konver είναι ευπρόσδεκτη. Οι πρωτοβουλίες αυτές στρέφονται ειδικά προς τις περιφέρειες που θίγονται άμεσα από το βιομηχανικό μετασχηματισμό. Η ΟΚΕ παρατηρεί ότι οι πρωτοβουλίες αυτές πρόκειται να επανεξεταστούν πριν από το τέλος του 1997. Η ΟΚΕ προτείνει να συνεχισθεί η προσεκτική παρακολούθηση των περιστάσεων που περιβάλλουν τις θιγείς βιομηχανίες, καθώς ορισμένος αριθμός παραγόντων — π.χ. η συμφωνία GATT — ενδεχομένως να προαναγγέλλει την παράταση της περιόδου προσαρμογής και μετά την χρονολογία αυτή.

3.5.3. Η πρόταση για μια ειδική πρωτοβουλία υπέρ της ενίσχυσης της ανάπτυξης των ΜΜΕ αποτελεί προσπάθεια για τη συγκέντρωση ορισμένων δράσεων οι οποίες προβλέπονταν από προηγούμενες πρωτοβουλίες. Αυτό είναι ευπρόσδεκτο και

συμφωνεί με τις παρατηρήσεις που έχει διατυπώσει η ΟΚΕ σε παλαιότερες γνωμοδοτήσεις. Η ΟΚΕ σημειώνει ότι η βοήθεια θα συγκεντρωθεί στις ΜΜΕ που βρίσκονται στις περιφέρειες του Στόχου αριθ. 1 (το 80% του συνόλου) και ότι βάσει της πρωτοβουλίας αυτής θα είναι επιλέξιμη μια μεγάλη σειρά μέτρων, και εκφράζει την ικανοποίησή της για την εγγενή ευελιξία της εν λόγω προσέγγισης. Πάντως, το φάσμα των μέτρων είναι τέτοιο που θα είναι εξαιρετικά δυσχερές η εκτίμηση της βιωσιμότητας των υποβαλλόμενων προτάσεων, καθώς και η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της πρωτοβουλίας για τις ΜΜΕ, ως συνόλου.

3.5.3.1. Η ΟΚΕ αναγνωρίζει ότι ο κύριος στόχος της δράσης της Επιτροπής σε σχέση με τις ΜΜΕ είναι να βοηθήσει τις καταξιωμένες επιχειρήσεις να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητά τους στη διεθνή αγορά. Η ΟΚΕ θεωρεί ορθή αυτήν την κατεύθυνση της πολιτικής. Οι ΜΜΕ, ωστόσο, ενισχύονται με διάφορους τρόπους και από άλλες κοινοτικές πολιτικές, ιδίως πολιτικές της ΓΔ XXIII. Και πάλι εδώ είναι σημαντικός ο συντονισμός των σχετικών προγραμμάτων και της εφαρμογής τους και πρέπει να αναχθεί σε προτεραιότητα κατά την επόμενη φάση των κοινοτικών πρωτοβουλιών.

3.6. Η ΟΚΕ επικροτεί τις προτάσεις της Επιτροπής να θεσπισθεί κοινοτική πρωτοβουλία για την αντιμετώπιση των προβλημάτων των αστικών περιοχών. Σε αυτές ακριβώς τις περιοχές εντοπίζονται μερικά από τα σοβαρότερα προβλήματα ανεργίας, κοινωνικού αποκλεισμού και φτώχειας. Σε αυτές τις περιοχές, συνεπώς, απαιτούνται επειγόντως καινοτόμες ενέργειες. Εξάλλου, η ενίσχυση των αστικών συνοικιών προσφέρει σημαντικό πεδίο για καινοτόμα μέτρα με διεθνικό χαρακτήρα. Για άλλη μια φορά, ωστόσο, η ΟΚΕ κάνει έκκληση για συντονισμό των σχετικών κοινοτικών ενεργειών με το υπάρχον φάσμα κοινοτικών και εθνικών μέτρων, ώστε να εξασφαλισθεί η μέγιστη ωφέλεια.

3.6.1. Η ΟΚΕ απευθύνει έκκληση να δοθεί προσοχή στον κίνδυνο να ενθαρρύνει η χορήγηση αστικής βοήθειας την μετανάστευση του πληθυσμού προς τα αστικά κέντρα και, ως εκ τούτου, να συμβάλει στην επιδείνωση του αρχικού προβλήματος. Επιπροσθέτως, η οικονομική και κοινωνική συνοχή απαιτεί να επικεντρώνονται οι πολιτικές περισσότερο σε περιφέρειες παρά σε πόλεις και αστικές περιοχές. Μολονότι υπάρχουν επιχειρήματα που συνηγορούν υπέρ της παροχής βοήθειας προς τις αστικές περιοχές, σύμφωνα με το χρηματοδοτικό πλαίσιο των διαρθρωτικών ταμείων, παρόμοια βοήθεια, όπως προβλέπεται, θα πρέπει να επικεντρώνεται κυρίως στα κέντρα των περιφερειών που υπάγονται στο Στόχο αριθ. 1 ή στο Στόχο αριθ. 2, και μόνον εφόσον υπάρχουν αποδείξεις ότι η βοήθεια μπορεί να συμβάλει στην προώθηση της συνοχής.

3.7. Η ΟΚΕ αναγνωρίζει ότι ο αλιευτικός τομέας αντιμετωπίζει σοβαρή και βαθειά κρίση και ότι οι περιφέρειες που εξαρτώνται από την αλιεία για την οικονομική τους επιβίωση θα πληγούν σοβαρά από την κρίση αυτή. Παρότι επικροτεί την πρωτοβουλία Pesca, η ΟΚΕ πιστεύει ότι οι διαθέσιμοι πόροι δεν είναι αρκετοί για να ανταποκριθούν στα προβλήματα που θα αντιμετωπίσουν αυτές οι περιφέρειες. Είναι σημαντικό

η πρωτοβουλία Pesca να προσδιορίζει δυνατά μέτρα για την ενίσχυση των περιφερειών αυτών, από την άλλη όμως είναι απαραίτητο τόσο η Επιτροπή όσο και οι εθνικές αρχές να αυξήσουν τους διαθέσιμους πόρους για τα μέτρα αυτά, παράλληλα με την προβλεπόμενη προσαρμογή της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής.

3.8. Η ΟΚΕ αναγνωρίζει τη σημασία της θέσπισης κοινοτικής πρωτοβουλίας για τον εκσυγχρονισμό της κλωστοϋφαντουργίας και της βιομηχανίας ειδών ένδυσης της Πορτογαλίας και υποστηρίζει την προτεινόμενη πρωτοβουλία. Είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα, από την άποψη ότι στόχος είναι ο εκσυγχρονισμός μίας υπάρχουσας βιομηχανίας καθώς και η ενθάρρυνση της διαφοροποίησης προς άλλες μορφές οικονομικής δραστηριότητας. Τα διδάγματα που θα αντληθούν από την περίπτωση της Πορτογαλίας ίσως να μπορούσαν να εφαρμοσθούν γενικότερα και σε άλλους τομείς, με στόχο τη στήριξη και του δικού τους εκσυγχρονισμού. Η ΟΚΕ φρονεί ότι είναι σημαντικό να εφαρμοσθούν με αυστηρότητα οι προτεινόμενες κατευθύνσεις για την πρωτοβουλία αυτή.

3.8.1. Η ΟΚΕ σημειώνει ότι ένας όρος για τη χορήγηση κοινοτικής ενίσχυσης στο πλαίσιο αυτής της πρωτοβουλίας είναι ότι οι επιχειρήσεις θα πρέπει να αποδεικνύουν ότι συμμορφούνται με την εθνική νομοθεσία για τις συνθήκες εργασίας. Η ΟΚΕ προτείνει να επεκταθεί το πεδίο εφαρμογής αυτού του όρου, ώστε να καλύπτει τις εθνικές συμφωνίες μεταξύ των δύο πλευρών της βιομηχανίας. Με τον τρόπο αυτό θα εξασφαλισθεί η συμμετοχή των οικονομικών και των κοινωνικών εταίρων στην εφαρμογή της πρωτοβουλίας.

3.9. Η ΟΚΕ επαναλαμβάνει το αίτημά της, για πολλοστή φορά, σχετικά με ένα πρόγραμμα κοινοτικής πρωτοβουλίας για τις ορεινές περιοχές. Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι περιοχές αυτές διαφέρουν από τα προβλήματα των αγροτικών περιοχών. Τους λόγους τους έχει ήδη εκθέσει η ΟΚΕ σε παλαιότερες γνωμοδοτήσεις⁽¹⁾.

3.10. Η ΟΚΕ υποστηρίζει την πρόταση σύμφωνα με την οποία η διαχείριση των κοινοτικών πρωτοβουλιών πρέπει να γίνεται, όταν κρίνεται κατάλληλο, εντός του πλαισίου του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (ΚΠΣ) παρόλο που αναγνωρίζει ότι κάτι τέτοιο μπορεί να μην ενδείκνυται σε όλες τις περιπτώσεις. Αυτό θα διασφαλίσει ότι τα προγράμματα αυτά είναι συνεπή και με τις άλλες πτυχές των διαρθρωτικών πολιτικών. Ωστόσο, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να εξασφαλισθεί η διατήρηση του ουσιαστικώς καινοτόμου χαρακτήρα των κοινοτικών πρωτοβουλιών. Η ΟΚΕ παροτρύνει την Επιτροπή να προβαίνει σε περιοδική εκτίμηση της συμβολής των διαφόρων πρωτοβουλιών στην επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί. Η εκτίμηση αυτή μπορεί να γίνεται με περιοδικές εκθέσεις για καθένα από τα επτά γενικά κεφάλαια στα οποία έχουν υπαχθεί οι πρωτοβουλίες. Ενώ γίνεται ευρέως αποδεκτό ότι πολλές από τις πρωτοβουλίες, της προηγούμενης φάσης, συνέβαλαν σημαντικά στην επίτευξη των στόχων που είχαν τεθεί, η έλλειψη

⁽¹⁾ «Πολιτική για τις ορεινές περιοχές», ΕΕ αριθ. C 175 της 4. 7. 1988; «Αναθεώρηση των κανονισμών των διαρθρωτικών ταμείων», ΕΕ αριθ. C 201 της 26. 7. 1993; «Το μέλλον των κοινοτικών πρωτοβουλιών στο πλαίσιο των Διαρθρωτικών Ταμείων», ΕΕ αριθ. C 304 της 10. 11. 1993, και «Μεταρρύθμιση των Διαρθρωτικών Ταμείων», ΕΕ αριθ. C 175 της 4. 7. 1988.

ακριβούς αξιολόγησης δεν έκανε μόνο πιο δύσκολη την εκτίμηση των οδηγιών, αλλά υποστήριξε και τις θέσεις όσων

επιθυμούσαν την εγκατάλειψη της αρχής των κοινοτικών πρωτοβουλιών.

Βρυξέλλες, 2 Ιουνίου 1994.

Η Πρόεδρος της
Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Susanne TIEMANN
